

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. III. Reliqua ad habitus Fidei cognitionem necessaria.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

V. Mihi probabilis videtur habitum Fidei, tum in hominibus, tum Angelis esse unum specie, imò unam in singulis numero qualitatem: ita S. Thomas hic, quæst. 4. art. 6. Suarez Disp. 7. sect. 1. num. 4. Coninck Disp. 16. dub. 2. n. 18. Hurtado hic, Disputatione 56. sectione 4. §. 46. ubi, quamvis asserat non posse vel ex Scripturâ, vel Conciliis, vel Patribus efficaciter ostendi habitum Fidei esse unum: ad id nihilominus probandum sufficere ait communem Scholasticorum consensum, ratione cujus affirmat contrarium sine temeritate defendi non posse. Hic autem habitus ad alia & alia objecta per novas species determinatur.

VI. Ratio assertionis est; cum enim negari nequeat, quin eadem qualitas plures actus, etiam specie distinctos producere possit, ut potentia intellectiva plures actus intellectus, voluntas voluntatis de facto producit; sicut & lux lucem producit & calorem, calor calorem & siccitatem, tantundem dici potest de habitu Fidei. Idem ergo habitus Fidei est speculativus & practicus, affirmativus & negativus, explicitus & implicitus, &c. quia est horum omnium actuum principium effectivum. Unde S. Augustinus libro 13. de Trin. cap. 2. ad hanc Fidei unitatem applicat illud ad Ephesios 4. v. 5. *Unus Dominus, una Fides, unum Baptisma.* Multi tamen existimant hoc non de Fide formali intelligendum esse, sed de objectivâ.

VII. Confirmatur: Ex contrariâ quippe sententiâ sequeretur justos non esse jam sufficienter instructos ad credendum omnia quæ ipsis Deus, vel per seipsum, vel per Ecclesiam potest revelare, sed ad singula, quæ successivè proponuntur, mysteria alios & alios debere partiales habitus infundi. Confirmatur secundò: quicquid enim credimus, propter idem omnino objectum formale credimus, auctoritatem scilicet divinam; quamvis autem diversum objectum materiale, & formale etiam secundarium, ut diximus Disputatione præcedente, sectione primâ, reddat actus Fidei Theologicæ seu infusæ specie diversos, unus tamen & idem habitus, ut proximè ostensum est, potest ad diversos specie actus producendos concurrere. Unde hic habitus, non tantum ejusdem in omnibus specie esse dicitur, quamvis in singulis sit numero distinctus, sed à Theologis passim appellatur simplex qualitas, & extensivè indivisibilis, etiam si sit divisibilis intensivè, quòd per eum ipsam objectis firmiter & firmiter quis adherere possit. Rationes istæ pro hæc sententiâ probabiles sunt, non tamen convincunt.

VIII. Dices: Habitus scientifici naturales non per diversos tantum gradus intensiõnis constituuntur in ordine ad eadem objecta, sed per diversas veluti partes ad diversas conclusiones & objecta extenduntur, ut inter alios docet Vasquez 1. 2. Disp. 80. cap. 3. ergo idem dicendum videtur de habitu supernaturali Fidei. Respondetur, latam hic intercedere disparitatem; actus enim illi scientifici naturales, seu novæ conclusiones per actus producuntur, sicque per novos habitus partiales acquisitos, intellectus promptus redditur ad similes iterum actus producendos. Secus res se habet in habitu Fidei, qui non est habitus acquisitus, sed per se infusus, & est instar potentie, & dat posse simpliciter. Sicut ergo eadem potentia intellectiva varios, imò omnes actus scientificos producit, ita hic habitus infusus Fi-

dei omnes omnino producit assensus Fidei.

Quare habitus Fidei acquisitus non est qualitas simplex, sed diversæ ejus partes, non intensivè tantum, sed extensivè, modo aliorum habituum naturalium intellectus acquirantur. Unde quamvis, uti dixi, habitus supernaturalis & infusus Fidei sit ejusdem speciei in omnibus, habitus tamen acquisitus potest in diversis hominibus esse specie diversus juxta varios actus Fidei, quos elicit unus, non alius, & clarè constat dum quis primò instituitur circa articulos Fidei; sicut enim hi successivè proponuntur, ita actus Fidei tum supernaturales, tum acquisiti, qui actus supernaturales comitantur, successivè circa nova & nova objecta proposita eliciuntur, etiam specie distincta: cum ergo uni plura, alii pauciora ex his objectis seu mysteriis interdum proponantur, quamvis habitus infusus Fidei, ut ostensum est, sit in omnibus idem specie, habitus tamen Fidei naturalis seu acquisitus est specie diversus, cum unus diversos specie Fidei naturalis actus eliciat, quos non elicit alius, & consequenter hæc partes illas habitus naturalis actibus illis respondens non acquirit.

IX. Habitus acquisitus Fidei componitur ex diversis partibus, tum extensivè, tum intensivè.

Differentia inter habitum Fidei infusum & acquisitum.

SECTIO TERTIA.

Reliqua ad habitus Fidei cognitionem necessaria.

QUÆRES primò: Cum Sectione præcedente dixerimus Fidem supernaturalem propter magnam similitudinem esse in omnibus fidelibus ejusdem speciei, utrùm nihilominus suscipiat magis & minus. Respondetur, aliquo modo suscipere, alii enim magis, alii minus explicitè eadem objecta credunt; quare dici potest Fidem inter illos, qui explicitè reddere possunt rationem eorum, quæ credunt, esse magis unam, quam sit Fides illius, qui potest, & alterius, qui non potest reddere explicitè rationem illarum rerum, quibus per actus Fidei assentitur. Hoc sensu loquitur Sanctus Hieronymus capite primo in Epistolam ad Titum super verba illa Apostoli verbi 4. *Secundum communem Fidem. Quod quidem, inquit, melius mihi videtur, Apostoli Pauli & Titum Fidem fuisse communem, quam omnium credentium: in quibus pro varietate mentium Fides communis esse non poterat.*

I. Fidei similitudo recipit aliquo modo magis & minus.

S. Hieronymus tom. 6.

Quæres secundò: Utrùm præter habitum Fidei infundatur aliud lumen intellectui; id enim non semel insinuat Scriptura: secundæ etenim ad Corinthios cap. 4. v. 6. dicit Apostolus: *Deus, qui dixit de tenebris lucem splendescere, ipse illuxit in cordibus nostris, ad illuminationem scientiæ, &c.* Item 1. Petri 2. v. 9. sic habetur: *Qui de tenebris vos vocavit in admirabile lumen suum.* Respondetur tamen, præter primam illuminationem, seu gratias prævenientes, per quas Deus mentem illustrat, ut perfectius quis apprehendat motiva credibilitatis, seu rationes ad mysterium aliquod credendum inducentes, & præter ipsos actus Fidei infusæ, per quos objecta nobis revelata credimus & cognoscimus, nullum lumen permanens infundi præter habitum Fidei, qui est lumen radicaliter effectivum actuum Fidei, juxta jam sæpius dicta. De hoc lumine, tum actuali, tum habituali intelliguntur loca Scripturæ proximè citata.

II. Præter habitum Fidei nulli aliud infunditur lumen permanens intellectui.

Lumen, aliud actuale, aliud habituale.

TOM. II.

III.
De speciebus, & piâ affectione ad Fidem requisitis dictum est supra.

IV.
Habitus Fidei divinâ infunditur nonnisi gratiâ habituali, seu charitate.

Ostenditur Fidei habitum infunditur interdum sine gratiâ habituali.

Quæres tertio: Quid de speciebus, & piâ affectione sentiendum, quæ non minus ad actum Fidei elicendum necessaria sunt quàm habitus Fidei. Huic quæsito satisfactum est supra Disputatione decimâ-tertiâ, sectione sextâ, & Disputatione decimâ-quartâ, sect. 3. 4. & 5. nec opus est hic quiddam adjicere.

Quæres quartò: Utrum habitus Fidei aliquando infundatur adulto sine gratiâ habituali, seu charitate? Negat Durandus in 3. Distinctione 13. q. 6. Scotus in 3. Distinctione 36. in fine, Vega & alii. Dicendum nihilominus habitum Fidei divinâ subinde infundi sine gratiâ habituali, seu charitate: ita S. Thomas hic, q. 6. art. 2. ad tertium, & alii quidam ex Theologis. Probat: Fide enim certum est habitum Fidei supernaturalis sæpè manere sine gratiâ & charitate, gratia namque habitualis & charitas per quodcumque peccatum mortale amittuntur, quod tamen non contingit in habitu Fidei, ut Disputatione sequente videbimus. Quando ergo catechumenus primò instituitur circa mysteria Fidei, credit Fide divinâ articulos sibi tunc propositos; actus ergo Fidei supernaturalis, qui tunc liberè, vel per auxilium extrinsecum, vel intrinsecum transiens elicitur potest esse sufficiens dispositio ad habitum Fidei, ejusque infusionem de congruo merendum. Deinde hic catechumenus constanter credit illa mysteria, ergo sicut properterea inferimus habitum Fidei in eo, qui grave aliquod peccatum admisit, etiamnum manere, quòd nimirum constanter adhuc credat articulos

Fidei, idem dici potest de hoc catechumeno. Imò probabilius videtur habitum Fidei interdum infundi ante habitum Spei. Quando autem infunditur habitus Fidei, verisimilius est infundi etiam habitum piæ affectionis ante charitatem.

Dices: Adultus iste est adhuc infidelis. Respondetur, si per infidelem intelligatur is, qui actu non suscepit baptismum, est adhuc infidelis, cum necdum admittus sit in gremium Ecclesiæ: si verò per infidelem intelligat quis eum, qui Fidei mysteria non credit, hic dici hoc sensu nequit infidelis, cum non minus assensu verè supernaturali, Fidei articulos credat, quàm aliquis baptizatus.

Nec obstat quòd Concilium Tridentinum sessione sextâ, capite septimo dicat hominem in justificatione hæc omnia simul infusa accipere, *Fidem, Spem, & Charitatem*: hoc, inquam, non obstat; certum est enim non debere hoc dictum Concilii universim & semper sumi ut sonat: quando namque fidelis quispiam gratiam, quam per peccatum amiserat, recuperat, & justificatur, nec Spei, nec Fidei habitus accipit, utpote quos non amisit, cum hi duo habitus per omne peccatum non tollantur. Aliqui ergo hoc intelligendum existimant de justificatione parvuli: alii asserunt mentem Concilii esse, hæc omnia semper in justificatione esse simul. Tandem, salvo meliori judicio, dici posse videtur, eam esse justificationis naturam, ut hæc omnia homo habeat, imò tunc accipiat, si omnia, vel aliqua ex iis antea non habuerit.

V.
Qua sensu, hujusmodi catechumenus est adhuc infidelis.

VI.
Qua ratione Concilium Tridentinū dicat simul infundi Fidem, Spem, & Charitatem.

Tres hujus pronuntiationes accipiuntur.

DISPUTATIO DECIMA-OCTAVA

De amissione Fidei.

CAUSIS omnibus ad habitus Fidei productionem declaratis, nunc qua ad ejus amissionem, seu destructionem pertinent, sunt explicanda, idq; tum in hac vitâ, tum sequente; utraque enim Fidei amissio peculiarem habet difficultatem. Dum verò habitus Fidei destructionem, ejusque causas declaramus, eadem operâ illius conservationem quantæq; sit durationis ostendimus, & quo pacto hac in re à gratiâ, Charitate, aliisque virtutibus merè ad voluntatem spectantibus differat, utpote qua per omne peccatum grave deperduntur.

SECTIO PRIMA.

Quo modo Fides amittatur in hac vitâ.
Vbi etiam de Fide vivâ & mortuâ.

I.
Fidei habitus, nisi per peccatum non amittitur.

D imprimis tanquam certum supponendum, nempe habitum Fidei, nisi per peccatum non amitti; cum enim ex se seu naturè suâ, & ab intrinseco non petat desitionem, sed indifferens sit ad quamcunque durationem,

Deus qui eum infudit, nunquam illum tollit, nisi homo aliquid ponat, quo eum abiciat, vel demereatur.

Quærimus ergo, cum Fides non nisi per peccatum amittatur, utrum amittatur per omne peccatum mortale. Dicendum Fidei habitum, non per quodvis peccatum mortale amitti. Hæc Conclusio est de Fide, & à Concilio Tridentino contra nostri temporis sectarios Sess. 6. can. 28. definita. Probat in primis ex illo Jacobi secundo, vers. 14. *Quid proderit, Fratres mei, si Fidem quis dicat se habere, opera autem non habeat?* & vers. 20.

II.
Habitus Fidei non amittitur per quodcumque peccatum mortale.